

LAKIALOITE 72/2003 vp

Laki rikoslain 48 a luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan törkeän metsästysrikkoksen säättämistä ankarammin rangaistavaksi erillissäännöksellä. Uusi säännös mahdollistaisi salametsästyksen tuomitsemisen ankarammalla asteikolla silloin, kun salametsästystä harjoitetaan laajamittaisesti tai teko tehdään erityisen suunnitelmallisesti taikka teko tehdään metsästysrikkoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen ryhmän jäsenenä. Näissä tapauksissa salametsästyksen tulee sisältyä kokonaisuudessaan sellaisia piirteitä, joiden vuoksi teko tulee tuomita törkeänä metsästysrikkokseksi. Aloitteessa säännös sisällytettäisiin rikoslain uuteen luonnonvararikoksia koskevaan lukuun.

Salametsästys, jolla nimestään huolimatta ei ole mitään tekemistä laillisen metsästyksen kanssa, on saanut uusia ammattimaisia, järjestäytyneen rikollisuuden tunnusmerkkejä. Nykytilanteessa ammattimaisesti toimivaa järjestäytyntä metsästysrikollisuutta joudutaan tutkimaan ja syyttämään samojen pykäliden perusteella kuin yksittäisiä tai taloudellisesti merkityksellään vähäisiä metsästysrikkoksia.

Osa laittomasta metsästysrikollisuudesta on ammattimaista ja järjestäytyntä. Tällainen rikollisuus onnistuakseen edellyttää myös ammattimaista laittoman saaliin kätkemistä, kuljettamista, välittämistä ja kauppaamista. Koko rikollinen tuotantoketju on vakavissa metsästysrikkoksissa arvioitava rikosoikeudellisen vastuun kannalta.

Säännös metsästysrikkoksesta säädettiin vuonna 2002 rikoslakiin (RL:n uusi 48 a luvun 1 §,

515/2002). Uusi säännös tuli voimaan 1.9.2002. Metsästysrikossäännöksen mukaan joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta oikeudettomasti 1) metsästää käyttäen metsästyslaissa (615/1993) kiellettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää taikka vastoin metsästyslaissa säädettyä moottorikäyttöisen kulkuneuvon käytön rajoitusta, 2) metsästää vastoin metsästyslain tai sen nojalla annettua riistaeläimen rauhoitusta tai metsästyskieltoa tai -rajoitusta tai kiintiötä koskevaa säännöstä tai määräystä taikka ilman pyyntilupaa tai 3) aiheuttaa metsästäessään vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle taikka rikkoo yleisen turvallisuuden vuoksi annettua metsästystä koskevaa kieltoa tai rajoitusta, on tuomittava metsästysrikkoksesta sakon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Laissa metsästysrikkoksella kielletään kolmenlaisia asioita. Ensimmäinen ryhmä on kielletyt pyyntivälineet ja -menetelmät, mihin kuuluu myös metsästyslain rajoitus metsästää moottorikäyttöisestä kulkuneuvosta. Toinen ryhmä on metsästäminen vastoin metsästyslakia tai sen nojalla annettuja rauhoitussäännöksiä, tai vastoin metsästyskiintiöitä taikka vastoin pyyntilupaa. Kolmantena on se, että metsästämisellä aiheutetaan vaaraa tai vahinkoa toiselle ihmiselle tai toisen omaisuudelle taikka rikotaan yleisen turvallisuuden vuoksi annettuja metsästystä koskevia kieltoja tai rajoituksia.

Metsästysrikkokseen voi syllistyä vain tahallisesti tai törkeästi tuottamuksesta eli huolimat-

tomuudesta. Rangaistus metsästysrikoksesta on sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta.

Metsästämisellä tarkoitetaan metsästysrikossäännöksessä samaa kuin metsästyslain 2 §:ssä määritellyllä metsästyksellä. Metsästysrikoksena rangaistavaa on metsästyslain 33 §:ssä kiellettyjen pyyntivälineiden ja -menetelmien käyttö riistaeläinten metsästyksessä. Metsästysrikoksena rangaistavaa on myös metsästäminen vastoin metsästyslain 32 §:n rajoituksia, jotka koskevat riistaeläimen hätyyttämistä tai jäljittämistä ilma-aluksella, maalla kulkevalla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla, aluksella tai veneellä moottorin käydessä taikka ampumista tällaisesta kulkuvälineestä käsin (MetsästysL 2 §, 514/1993).

Metsästyslain 37 §:n 1 momentissa kielletään riistaeläimen metsästäminen sekä vahingoittaminen tai soidinnan, pesinnän tai poikasten häiritseminen rauhoitusajana. Metsästysasetuksella säädetään tarkemmin riistaeläinten rauhoitusajoista. Metsästäminen ja metsästämisellä aiheutettu soidinnan, pesinnän tai poikasten häirintä rauhoitusajana 37 §:n 1 momentin vastaisesti on rikoslain metsästysrikoksen 48 a luvun 1 §:n 2 kohdassa mainittua rauhoitusta koskevien säännösten rikkomista. Muulla tavalla kuin metsästämisellä tapahtuva riistaeläimen vahingoittaminen tai sen soidinnan ja pesinnän häirintä rauhoitusajana on sen sijaan rangaistavaa metsästyslain säännösten rikkomisena. Metsästysrikoksena rangaistavaa on myös riistanhoitoyhdistyksen metsästyslain 38 §:n 1 momentin nojalla antamien alueellisten metsästyskieltojen tai -rajoitusten rikkominen. Samoin metsästystä rajoittavan kiintiön rikkominen on rangaistavaa (HE 203/2001 vp).

Hirvieläimen metsästys vaatii aina luvan. Muun eläimen pyyntiluvasta säädetään asetuksella. Ilman lupaa metsästäminen on myös metsästysrikossäännöksen 2 kohdan mukaan rangaistavaa metsästysrikoksena. Lupaehdon rikkominen on rangaistavaa metsästysrikkomuksena (HE 203/2001 vp).

Metsästyslain oleellinen rajoitus luvattoman pyynnin kannalta koskee hirvieläimiä. Hirvieläinten metsästykseseen on saatava lupa (hirvieläimen pyyntilupa). Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että tällaista lupaa ei tarvita. Jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin hirvieläimen kannan vaarantuminen tai jos tällaisen riistaeläimen metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, asetuksella voidaan säätää, että metsästykseseen on saatava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön määräämää alueellista kiintiötä. Asetuksella säädetään tällöin pyyntiluvan tai kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, luvasta perittävästä maksusta ja muista lupaa koskevista seikoista. Asetuksella voidaan myös säätää, että pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri (MetsästysL 10 §).

Rikoslain 48 a luvun 1 a §. Törkeä metsästysrikos. Lakialoitteessa ehdotetaan rikoslain 48 a lukuun lisättäväksi uusi 1 a pykälä, jossa metsästysrikos tiettyjen tunnusmerkistöjen täytyessä tulisi katsoa ankarammin rangaistavaksi kuin metsästysrikoksen normaali tunnusmerkistö edellyttää. Aloitteessa ehdotetaan, että jos metsästysrikoksessa tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai rikoksentekijä toimii sellaisen rikoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen ryhmän jäsenenä ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä metsästysrikoksesta vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Aloitteessa törkeän metsästysrikoksen tunnusmerkkien täytyminen edellyttää aina tekijän tahallisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 48 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 48 a lukuun uusi 1 a § seuraavasti:

48 a luku

Luonnonvararikoksista

1 a §

Törkeä metsästysrikos

Jos metsästysrikoksessa

- 1) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä,
- 2) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti, tai

3) rikoksentekijä toimii sellaisen rikoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen ryhmän jäsenenä

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä metsästysrikoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 2003

Pentti Tiusanen /vas
Marjaana Koskinen /sd
Satu Taiveaho /sd
Erkki Pulliainen /vihr

Jaakko Laakso /vas
Hanna-Leena Hemming /kok
Päivi Räsänen /kd